

Üstökös nézőben

Hát megérkezett a PANSTARRS! Kicsit aggódtunk sorsáért, de mindenekelőtt fényességéért. A déli féltekéről érkező beszámolók szerint a C/2011 L4 (PANSTARRS) fényessége némiképp elmaradt a várakozásoktól, így például a 2013-as Évkönyvünkben közölt értékektől is, de mit tegyünk, az üstökösök világa már csak ilyen. Ez a megbízhatatlanság, ez a váratlanság az, ami olyan izgalmasá teszi a csóvás égi vándorok világát.

Üstökösből kifolyólag települtünk ki a budapesti Hármashatár-hegyre 1994 júliusában is, amikor először nyílt lehetőség arra, hogy a Jupiterbe csapódó üstököstörödékek nyomait megfigyeljük. Alacsonyan járt akkoriban a Jupiter, az MCSE-nek nem volt állandó észlelőhelye, így kézenfekvő volt feltelepülni a város legjobb kilátású észlelőhelyére, a majdnem 500 m-es Hármashatár-hegyre. Már a szürkületi égen keresgeltük a Jupitert, és amikor megtaláltuk, nem hittünk a szemünknek! Már egészen csekély nagysággal is óriási, éjfekete foltok éktelenkedtek az óriásbolygó légkörében, olyan sötét, és annyira feltűnő alakzatok, amelyek messze feljűmúlták legvérmesebb reményeinket is.

A Shoemaker–Levy 9 becsapódás-sorozata ma már történelem. Lassan-lassan az „amatörténelem” része lesz az 1996-os Hyakutake-üstökös és az 1997-es Hale–Bopp is – mindkettő észlelésére-bemutatására szerveztünk akciókat ide, a Hármashatár-hegyre. Feljelárogattunk máskor is, például 2009-ben a Leonidák maximumakor, amikor a ködréteg felső határa húzódott itt, hol belemertünk,

hol kibukkantunk, de még mindig jobb volt itt, a ködhatáron, mint odalent, a városban, a sűrű, nyirkos masszában. Volt úgy, hogy teljesen véletlenül találkoztunk össze odafenn távcsöves emberekkel, akiről kiderült, hogy amatőrcsillagászok, mi több, MCSE-tagok. A csúcson más világ van, mintha a laikusok is bátrabbak lennének, könnyebb szívvel lépnek oda a magányos távcsöves emberhez, és udvariasan érdeklődnek: mi látható a távcsőben, mivel foglalatkosodik éppen a csillagbúvár? Ilyenkor aztán ki-ki vérmérséklete szerint elmagyarázza, megmutatja, mi az, ami a távcsőben látható.

A hosszan tartó téli borult időszakok után derült égre kiéhezve települtünk fel újra a hegyre március 11-én, hogy végre saját szemünkkel láthassuk az új vendéget, a PANSTARRS-t. 20–25 amatőr verődött össze a „HHH”-n, jórészt a Leonidák-listán közzétett felhívásra. (A fenti képen azok a fekete, üstökösvaró alakok mi vagyunk, így pillantott meg minket a fotós, László György.) Sánta Gábor vette észre elsőként, majd következtek mi, többiek. Talán 1–1,5 magnitúdós lehetett a vándor, a legszebb látványt binokulárokban mutatta: finoman elterülő sárgás porcsóva, markánsan ragyogó magvidékkel. Aznap este szinte forrt a lista, innen is, onnan is érkeztek a lelkenedező híradások, és természetesen képek, képek minden mennyiségben, rajzok inkább csak elvtve. Végre történik valami az égen! Megérkezett a PANSTARRS!

Mizser Attila